

TELEGRAPFULU ROMANU

Telegrafulu ese de două ori pre septemana:
Duminică si Joi. — Prenumeratiunea se
face in Sabiu la espeditura foie, pre afara la
c. r. poste cu bani zat' a prin scrisori franceze,
adresate către espeditura. Pretul prenumera-
tiunei pentru Sabiu este pre ann 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de ann 3 fl. 50. Pen-

Nr. 74.

ANULU XXI.

Sabiu in 19 Septembre (1 Octobre) 1874.

Unu stimatu amicu din Aradu ne
adreséa o epistola, din carea estra-
gemu urmatorele:

A r a d u 16 Septembre.

Vediendu, ca despre petrecerea Maj. Sele, a Imperatului si Regelui nostru aici, in diurnalulu d-vóstra a avutu locu o scurta notitia, dara mai cu séma vediendu, ca alte diurnale din nesciintia, ori pote si din alte motive, intuneca séu ascundu adeverulu, m'amur decisu a ve dá unele date in specialu despre deputatiunea bisericei gr. or. române. Deputatiunea acésta, un'a dintre cele mai numerose, constatória din cátu unu representante alu archidiocesei, diecesei Caransebesiane si din prototopresbiteri si alti demnitari bisericesci, cu Présântia Sea P. Episcopu alu nostru Mironu Romanu in frunte, a fostu prima in data dupa cea a rom. catolicilor din dieces'a Cianadului, lângă carea s'au alaturatu si cei gr. cat. Conducatorulu deputatiunei nóstre a fostu, cá celu mai betrânu Episcopu, Présântia Sea Par. Ioanu Popa s.u. Acest'a a datu espressiune in vre-o cátu cuvinte, in limb'a magiara (cetindu), omagielor si alipirei celei credinciose traditiunale a romanilor către dinastia si tronu. La cari Maj. Sea in modulu celu mai gratiosu pre largu si a descoperit placerea Sea pentru omagiele aduse din partea besericei romane gr. or. si adause si de astadata ca este datoria clerului de a cautá ca poporul sa fia credinciosu institutiunilor si legilor patriei. — „Deputatiunea a intempi-
natu cuvintele majestatice cu vii aclama-
tuni de „sa traiesca“ in limb'a ei
materna. Maj. Sea avu bunavointia a
adresá gratiose cuvinte către Presentia Sea P. Episcopu I. Popa s.u., că-
tre Presentia Sea P. Eppu M. Romanu, către Precuviosia Sea P. Archimandritu si vicariu archiepiscopal Nicolau Popa, către carele deosebi si-au esprimatu placerea, căci si Archidieces'a, cá cea mai departata, inca este reprezentata. Deci'a trecu la P. Protopopu alu Oradiei mare Simeonu Bic'a, la P. Protopopu alu Temisiorei Meletiu Dragiciu si la P. Vicariu Ioanu Metianu si la alti membri ai deputatiunei adresandu fia carui căteva cuvinte. Demiterea deputatiunei inca a fostu in unu modu preagratiosu, in cátu toti membrii ei au esitu pré multiamiti de primirea ce au avutu.

„Acete mi tieniu de sacra dato-
rintia a le comunicá publicului in interesulu adeveratei stâri a lucrurilor.

„Acum sa vinu la . . . . .“

Cele ce urmează mai departe le suprimem, din simplulu motivu, cá sa nu dea ansa la explicari sinistre. Dlu tramitiatoriu nu ne va luá in nume de reu mesur'a acésta, de-si noi suntemu deplinu convinsi, ca n'a esagerat nimic'a, ci ne-a scrisu purulu adeveru. Suntemu maguliti ca esprentia sea de asta iérna si de acum consuna cu cunoștințile si convingerile nóstre vechi de dieci de ani, si pentru acum ne multiamitu si cu atât'a!

Cestiunea lucratorilor.

(VIII.) Prin creditu ajunge producțiunea posibilitatea cea mai mare de a se folosi intensiv de poterile ei, de aceea creditulu numai acolo pote sa ajunga la valoare, unde o atare estindere a pro-

ductiunci este reclamata de trebuintia si acésta se intempla togm'a in economia de adi, care a desvoltat din momentele ei deosebite creditulu si l'a facutu unu factoru esential in ordinea economică — dura creditulu se afla inca in fasie, pentru ca ii lipsescu inca multe precondituni, precum d. e. solidaritatea intereselor.

Economia de acum a schimbatur esentialminte si directiunea in producțiune. Fiacare productiune produce pretiuri, cari séu se consuma de cătra insusi producentele — si atunci producentul este celu mai insemnatu consumentu alu seu — séu se aducu in comunicatiunea generale. In casulu primu favorulu séu nefavorulu se referesce numai la producentulu senguratecu, in celu de alu doilea producentulu provede cu productele sele pre multi alti — numai pre sine nu — si trebuintele sele si le acopere din afara, dara elu si indrepta productiunea numai asupr'a unui ramu de lucruri si se cuaifica deplinu in specialitatea sea. Productiunea de pretiuri de schimbu impreuna pre membrii economici intr'o strena legatura si-ii pune intr'o aternare reciproca, asia incatul intreprindetoriulu senguratecu trebuie sa porte si urmarile ce provinu din sianse nefavoritorie afara de cerculu seu.

Erá dara de lipsa, cá comunicatiunea sa se inlesnescă pentru a potea medilocí transportulu masseloru de produkte din fabrice pre piatiulu universalu si spre scopulu acest'a se cere libertatea comunicatiunei si a commerciului, prin care de o parte se incoronéza edificiulu economicu, iéra de alta parte se potentieza mai multu lucrarea masseloru, privandu-se de orice contra pondu, de aceea libertatea neconditiunata a comunicatiunei numai atunci pote fi folositoria, candu se va restabili in vieti'a economică ecuilibrulu factorilor. La casu contrariu ea promoveza pre unii si nimicesce pre altii.

Precum in natura fisica, asia domnescu si in lumea economică două legi, cari se manifestéza in tote fenomenele ei, alu caror efectu aterna dela influența celorulalte momente decisive, acele suntu: lega ecuilibrului si a atractiunei. Cei doi motori mari ai economiei suntu producțiunea si consumatiunea si aci predominesc nesunti'a de a se scuti imprimutatu. Nesunti'a acest'a conturbandu-se continu prin sine, tende a ajunge la ecuilibrulu naturalu si de ore ce intrega viet'a economică este supusa la schimbări continue — pentru ca elementele ei senguratece nu suntu marimi constante — ecuilibrulu acesta ce e dreptu nu se ajunge nici o data, dara se cauta neintreruptu cu necesitate absoluta. Daca viet'a economică este stresu marginita si terenele ei nu stau intr'o legatura intima, miscarea acest'a statica se semte mai tare, intru cátu ea nu pote fi regulata prin masse straine, mai slabu ince, intru catu ea este supusa numai influențelor ce se nascu pre terenulu seu propriu. Daca ince marginile vietiei economice suntu mai estinse, terenele ei mai mari si mai pucinu isolate, atunci propozițiunea e intorsa. Momentele conturbatorie se inmultiescu cu punctele de atingere, massele ince ecuiparéza contrastulu partilor mici. Libertatea vietiei economice de adi a adusu efectu acestei legi la valoare mai mare.

Capitalulu si munc'a suntu factori productiunie, ecuilibrulu economicu va siovaí cu atatu mai tare cu cátu propozițiunea acestor doi factori se pote tineea mai pucinu in ecuilibru. Prin acest'a inse lucrulu trece de pre terenulu economiei pre celu socialu si strapanta acolo efectele sele.

Sealalte lege, a atractiunei, impedeaza functiunea usiora a legei prime. Părtele masse se atragu. Puterea atractiunei se vîra că momentu decisivu, in massele de pretiuri ale productiunei si consumatiunei cari nesuescu catra ecuilibrulu staticu. Puterea atractiva a crescutu in mesur'a in care s'a largit terenulu activitatii economice.

Legea atractiunei lucréza in capitalu, care putendu-se folosi spre orice scopu si avendu folosele ce i le dă impartirea intensiva a muncei si masin'a — pote trage celu mai mare folosu din tóte siansele. Puterea lui crește din ce in ce mai tare pre cându contrarii slabescu. Productiunea de adi are caracterulu intreprinderei mari, care cere unu capitalu colosalu. Aceasta apoi tientesce la unu venitul mare; cu cátu se acumuléza capitalulu celu mare prin intreprinderi mari, cu atatu se paraliséza mai multu capitalulu celu micu. Libertatea a radicatu capitalulu la o potere ce nu are unu asemenea contrapondutu in economia naționale. Domni'a capitalului dă vietiei economice de adi signatur'a sea si prevalenti'a lui a conturbatu ecuilibrulu si a potentiatu nesunti'a de a-lu reaflá.

Domni'a capitalului influențeaza si asupr'a impartirei venitului din producțiune, pentru ca productiunea este rezultatulu conlucrării capitalului si a muncei si se pare forte ecuitabilu că venitulu sa se imparta intre acesti doi factori dupa propozițiunea cuotelor, cu cari a contribuit la realisarea productiunei,

Fiindu ca totu ce nu e reproductiv, va se dica ce nu produce o renta nu se pote sustine in economia, asiá capitalistulu e indrepatatit a pretinde o renta pentru ca acésta e eflusulu necesariu alu proprietătiei de capitalu. Munc'a inca este reproductive si astfelu pote pretinde o renta. Rent'a dupa capitalu si rent'a dupa munca suntu unicele părți constitutive, in cari se pote disolve intregu venitulu productiunei.

Rent'a capitalistului este a celui ce procura obiectele pentru producțiune, si este independenta; rent'a muncitorului nu e ince tota a celui ce lucra intr'adeveru. Intr'unu tempu cându persoña muncitoria era in posesiunea domiloru, nu potea sa fia vorba de o renta independenta a muncei. Raportulu intre aceste două rente ajunge la valoare numai cându capitalulu va fi egalu indrepatatit cu munc'a — in principiu —, si acésta s'a realisatu in tempulu nostru. In loculu recompenselor pentru munca si in loculu servitilor fipse domnese plat'a numerata, adeca e cui valentulu pentru munca prestată esprimata in bani. Plat'a ince nu e întrég'a renta a muncei, pentru ca ea se reguléza dupa alte momente.

Marimea platiei lucratorului se orienteaza dupa cum se ofere séu se cauta munc'a. Caus'a pentru care lucratorulu si ofere munc'a sea, e de a se cauta in instințulu conservativu

tra celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 și éra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru prince, si tieri straine pre unu 12 1/2 ann 6 fl.

Inseratate se platesc pentru întâia ora cu 7 er. sirul, pentru a doua ora cu 5 1/2, er. v. a. si pentru a treia repetite cu 3 1/2, er. v. a.

alii omului, care cauta mediile de subsistintia ce-i lipsescu; caus'a pentru care se cauta lucrul, o astămu in necesitatea stricta a lui pentru productiune. Cându se cauta lucrul, plat'a se urca, inse numai pâna ce nu intrevine concurentia; cându se ofere munc'a — si nu se cauta — atunci plat'a lucratorului scade, inse nu scade pre mai multu tempu sub mesur'a absolutu necesaria pentru subsistintia vietiei fisice, pentru ca la unu atare casu poporatiunea lucratoria s'arumiescioră, si periclitandu-se productiunea, cautarea lucrului aru fi relativu mai mare. Plat'a nu pote sa treaca preste a de veratul pretiu alu muncei, dupa cum este reprezentat prin rent'a lucrului, pentru ca o atare urcare aru face imposibile intreprinderile si pentru ca tendintia de a apesa plat'a e mai intensiva decatú tendintia jace unu momentu principalu pentru fipsarea plătiei.

Intrég'a massa a claselor lucratoriei depinde cu subsistintia sea dela intreprindetori si ea remane totu aceia-si. Trebuintele cuotidiane nu o lasa sa faca cu succesu experimentarii pentru a esoperă urcarea plătilor. De exemplu: cându o parte din poporulu muncitoriu s'arumiescioră, reprezentantul sa retrage dela munca pentru a mari trebuinta de lucratori si a urca astfelu platile, ea aru trebuil sa piéra de fome pâna ce va succede urcarea plătiei. Cându trebuinta va fi mai mare, decatú numerulu lucratorilor, plat'a se urca si aru ramené pre unu nivelu constantu, dara acésta nu se intempla. Crescendu poporatiunea se inmultiescu poterile lucratoriei in mesura cu multu mai mare decatú cere trebuinta de productiune, care totu mai multu se concentra in manile capitalistilor. Mai vine de a se consideră aici si alta impregurare. Notiunea minimului de esistintia este relativu data prin relatiunile sustatorie. Cu cátu se inmultiescu trebuintele prin cultura, cu atatu se inalta minimulu. O productiune usiora si grandiosa totu-dénu'a a inmultit trebuintele absolute. Plat'a lucratorilor, scade, sub domni'a concurentiei libere si sub influența sistemului economicu asupr'a impartirei intensive a lucrului in intreprinderile mari — pâna la minimulu absolutu necesariu pentru sustinerea esistintiei conformu relatiunilor culturale.

Unu concursu interesantu.

Societatea academica româna, luanu in cunoscintia, ca in primavera anului viitoriu, (lun'a Aprile) se deschide la Parisu unu congresu internațional alu sciintielor geografice, in a cărui programa s'au inserisut cátu cestiuni relative la tările române, a credintu de a sea datoria sa anuncie publicului nostru, că sprie a tracta acele cestiuni, in disertatiuni scientifice, sa propuna unu premiu de un'a mie două sute lei, cu specificarea si conditiunile mai josu enunciate.

Cestiunile puse la concursu suntu cele trei urmatorele :

1. Care este punctul de plecare alu emigratiunilor gallice in Italia, óre centralu Galliei seu Valea Dunarei? (§-fu 72 din program'a congresului).

2. Cărei grupe din popore aparțin Daciei? Nu este óre cu potintia

a explică numirile geografice ale teritoriului loru, care ne-au fostu transmise de către Ptolemeu, de tabel'a lui Peutinger si de către alti autori si monumentele clasice, prin medilocirea unor din idiomele cunoscute? (§ 73 din program'a congresului).

3. Cari suntu situatiunea si caracterele etnografice ale românilor din Macedonia, Tesalia, Epiru si alte părți ale imperiului orientalui? (Adausu la programul tiparit alu congresului).

La fia-care din aceste cestiuni se facu óre-cari observatiuni, spre a precisa mai bine natur'a disertatiunilor ce voru fi admise la concursu.

La prim'a cestiune se arata, ca punctul care presinta pentru noi români unu interesu localu este acel'a de a se probă, pre cătu va fi cu potintia, prin dovedi archeologice, limbistice si antropologice, (in lipsa de dovedi istorice), cumca cele mai antice emigratiumi ale Gallilor in Italia s'au efectuat, pornindu-se ei din Valea Dunarei deadreptulu, fără de a trece mai întâi prin centrulu Franciei actuale.

La a dou'a cestiune se cere, că concurrentii sa studieze numirile geografice, (mai cu séma pre cele, cari nu suntu invederatu latine si elene, si prin urmare date de către Romani si Greci), cari se gasesc atribuite Daciei vechi de Ptolemeu, Strabone, Ammian, Marcellin, Iornandes, Anonimulu Ravennat si alti geografi, istorici si poligrafi vechi, precum si cele cari se află in tabel'a lui Peutinger, in itinerarile antice, in Notitia Dignitatum, in inscriptiuni si in ori-ce alte monumente antice; sa le puna in comparatiune cu numirile geografice actuale in tările romane, si sa cerce a explică pre cele dintâi, séu prin acestea séu prin ori-ce alte elemente lexicografice, luate in vre-un'a séu mai multe din limbile si din idiomele popórelor cari au trăit in Dacia, séu cari au potut avea inrudire cu vre-un'a din populatiunile locuitorie ale Daciei.

Acestu studiu aru poté fi completat prin o cercetare a acelor'a din numirile geografice actuale ale tărilor romane, cari presinta radacini si terminatiuni insolite, ce nu se potu

atribui in modu neinduiosu, nici uneia din limbele cunoscute, antici si moderne.

La a trei'a cestiune se cere a se presentá unu tabelu cătu se va poté mai completu si mai fidelu alu populatiunilor romane, asiediate in imperiul oriental, cari pórta numirile Tintiari séu Cutiovlachia. In acestu tabelu, facendu-se usu de tóte publicatiunile (atâtă cărti cătu si diare straine si indigene), cari au tractat despre acele populatiuni, se voru aretă si se voru specifică localitătile, unde ele suntu stabilite, si pre care ei le frecuentéza; se va face statistic'a loru pre cătu se va poté mai amenuntitu; se voru dă notiuni despre originea si despre petrecerea loru pâna in tempii de fatia; se voru schitiá in trasuri generale, caracterele idiomei loru; se voru deserie pre scurtu usurile si felii loru de traiu, sub raportulu locuitorilor, vestimentelor, nutrimentului, cultur'a loru intelectuale, sub raportulu religiunii, sciintielor si literelor, artelor si industrielor, in fine starea loru sociale si politica in tempulu presentu.

Ori-care disertatiune nu va fi mai redusa decâtă 50 pagine de tipariu, (formatu 8° ordinariu, cu litere g a r m o n d u).

Ele voru fi redactate in limb'a româna séu francesa, intr'unu stilu claru, corectu si curgatoriu, pentru că ideile sa fia lesne de apreciatu dintr'o simpla cetire.

Manuscrtele ce se voru tramite la concursu, voru trebuí depuse séu la delegatiunea Societătiei Academice române, (in localulu Academiei din Bucuresci), séu la unulu din membrii comisiuniei esaminatórie, (d. Allesandru Odobescu, Bucuresci, strad'a Verde, Nr. 18), pâna in dñ'a de 28 Februarie 1875. Ele voru purtă unu moto, care va fi reprobusu pre unu plicu sigilatu, ce va contiené numele autorului. Comisiunea esaminatória va deschide plicurile corespondentórie la manuscrtele cari se voru premia si se va pune directu in relatiune cu autorului, căruia va acordá premiulu. Ma-

nuscrtele nepremiate se voru poté luá inapoi de la delegatiune, dupa dñ'a de 10 Martiu 1875.

Premiulu de 1200 lei va poté fi impartitul intre dñ'oué séu chiaru si trei disertatiuni, pre cătu inse acestea nu voru tratá aceeasi cestiune.

M. Cogalniceanu, A. Odobescu V. A. Urechia.
„Monit.“

Din comun'a Herman Lang Brașovu.

„Trage Romane la necasuri și nimicu nu desperă!

Pentr'u ta egalitate nu 'neetă a te luptă

Caci celu ce tea purtat prin seculi capulu tau, vă 'ncorona.“

Simtiulu de compatimire, si mai multu, simtiulu de amóre catra scumpa'mi natiune, me face că sa aratu in lumea larga, cătu suferu inca si astadi bietii români de prin comunele saseșci si căte nedreptati au de a suferi din partea conlocutorilor sasi. Sum convinsu ca in genere acestea suntu nou-tati vechi, dara totusi mai in specie a-si voi sa facu cunoscutu tuturor, cari au a se luptă pentru dreptate si cu deosebire fratilor invenitori, cari că conducatori ai poporului suntu mai multu chiamati a versá parae de su-dori luptanduse pentru castigarea si apararea drepturilor impilațului romanu, sa facu dicu, cunoscutu suferintele a vre o câtiva barbati romani din comun'a Hermanu in frunte cu bravul loru invenitori Andreiu Nanu, cari fura incarcerati din partea sasilor in dilele trecute. In decursu de vre o cătiva ani neobositul Parochu din comun'a susu numita Georgiu Dogariu eu invenitoriul Andreiu Nanu, alaturea cu celelalte invenitori si cu poporul său luptatu eroicesc cu prea iubitii nostri frati sasi (dara de frati numai poti traí) că sa le faca si loru parte din bunurile comunali, indrepantandu suplici preste suplici, pre care susu numitii domni sasi (căci asiá se numescu pe numele celu mare) parte li-au tacutu, parte li leau inapoiatul romanilor cu căte unu rezultat des-

prezintu. Vediundu sasii ca si români sciu sa-si caute drepturile loru si facu mereu pretensiunii, au prinsu o ura nedumerita asupr'a romanilor, si cu deosebire asupr'a conducatorilor, pe cari de le-ar fi posibilu i-aru inghitit in o lingura de apa. Pisma acea si o versara sasii asupr'a invenitorului susu numitul, arestandu-lu impreuna cu alti 6 romani. Sa vedemus cauza arestării acestor martiri. Nu pentru vre o crima nici alta vina avendu, ci numai curatul pentru sant'a dreptate; adeca fiindca invenitoriul fostu că conductorul in luptele aceleia si că apăratoriu, l-au acusat ca este omu neliniștitu si turbatoriu si că atare fu dusu in Brasovu si tienutu in arestul vre 20 de dile, fara că sa se cerceteze lucru, de este adevaratul séu ba. Vedi acesta este maniera saseasca! Nu era tristu invenitoriul pe timpulu arestării lui, ci din contra tare veselul si mândru căci suferea pentru St. Dreptate. Sa nu desperam nici noi, ci sa imităm pe acelu invenitoru, sa mergem veseli pentru drepturile noastre in temnitile cele mai inferne si de acolo sa racnîmu că lei „dreptate, dreptate!“ — Dara pâna candu óre va mai suferi Dumnedieu că sa mai impileze pre bietulu romanu acestu popor nesatiosu si numai de sine iubitoriu, care a picatul numai că musc'a in lapte in acestu pamantu scumpu udatu cu sânge de alu stramosilor nostri? Óre cum nu se voru fi temendum, ca acei stramosi ai nostri cari au murit luptandu-se pentru aceasta tiéra scumpa, voru inaltia rugaciuni cătra Atotuputintele si va trameze blasphemie asupr'a loru? Si óre cum nu ne am putea noi indură cu totul, candu noi ceremus sa ne dea si noua numai dintrul alu nostru, nu dintru alu loru, si ne imprăscă cu veninu? Nu, noi nu desperam de locu, caci suntem dedati cu astfelu de suferintie si speram ca rugaciunile stramosilor nostri, dara si activitatea nostra ne voru reduce cu incetul tempui lui Romulu si Traianu. Cu acestea incheiu, ca sâsii din Hermanu au jurat toti strembu. Fiele in capulu loru din neamu in neamu, dara

FGISIÓRA.

Desvoltarea simtiului religiosu in elevi.

(Elaboratul pentru conferint'a invenitorișca.)
(Fine.)

Eu inse nu pretindu, că parerea mea sa tréca de normativa, ci spre argumentarea asertiunei mele si aici me provocu la o autoritate pedagogica, la Kehr, carele in privint'a acésta scrie: „Suntu minunile s. scripturi acomodate spre a desvoltá simtiul religiosu in copilu? Eu credu, ca nici unu educatoriu, carele a observat ce-va mai acuratul fiint'a si dorint'a naturei copilaresci, nu va pota negá intrebarea neconditioanat, căci „minunea este celu mai iubitul copilu alu creditiei“ (Göthe) si copilul ii suntu cele minunate tocmai asiá de naturali, precum ii suntu cele naturali de minunate. La acésta mai vine inca si alt'a. Se pote, ca nu se va dă locu cuventului parintelui Augustinu, „ca minunile aru fi fostu ap'a, cu carea a trebuitu sa se ude tener'a planta a creștinismului pâna a prinsu radecini, dupa ce inse a prinsu radecini si crescendu a devenitul pomu, minunile aru fi superflue“ — din óre-care parte dicu — nu se va dă locu acestei pusetiuni a minunei fatia de creștinismu, inse la aceea va trebui sa i se deo locu, ca cuventul lui Augustinu, cându e vorba de plantarea creștinismului in singuratic'a anima copilarésca, 'si are dreptatea sea, si ca in casul acesta minunea este ap'a cea sănta, cu carea invenitoriul trebue sa ude tener'a planta a creștinismului pâna va fi prinsu radecini in anim'a

copilului. Dejá dorint'a copilului dupa istorii, in care-lu intempina vialu si fantasticu lucruri miraculóse si misteriose, aru trebui sa ne faca atenti la acésta. Piéra apoi in viéti'a de mai tardiui minunea că minune — scopulu celu săntu s'a ajunsu prin ea. Cine inse vrea sa invenie pre copii creștinismulu (religiunea) fără sănt'a poesia a minunei, e asemenea unui seminatoriu, care inainte de a pune sementi'a in pamentu, despóia greuntiulu de cōge. E prea adeverat, ca minunile nu facu simburele creștinismului, ci forméza numai imbracamintea; dara adeverat este si, ca de simbure se tiene si cōgi'a si ca grauntiulu cu imbracamintea trebuie sa mérga nedespărte in pamentu. Déca apoi greuntiulu s'a pusu la tempulu seu in pamentulu adeverat, cându se desvólta liniscitu si neobservatu, si tramite radecinele in josu iéra paisiulu in susu, — atunci firesce cōgi'a pieri si cade victimă putredunei, inse din cele putrediene inflóre viéti'a cea nouă si fructulu divinu nisuesce spre ceriu, cum dice Ch.: Intâiu frundie, apoi planta, apoi grâu plinu în spică. Déca dara minunea se potrivesce fără indoilea pentru copii mici, se nasce inainte de mai departe, ce sa se faca atunci, cându copilulu devine mai mare si se destépta in elu scepticismulu? „Arata“, dice Dr. Schmidt (in „Das Buch der Erziehung“) cele fisice că simbolu alu celor metafisice; in minunea istorica arata-i inainte de tóte ide'a minunei, fără inse a explicá faptulu minunei — acestu adminiculu, pre care se radîma ide'a — in modu rationalisticu.“

Totu in acestu intielesu a scrisu si Dinter: „S'a cercat a se explicá minunile in modu ratiunalu. Ací in-

venitoriile, fii cu grigia. Cercetáza pentru tine că capu cugetatoriu, că literatu séu semidocu, ce este a se crede despre lucru. Dara că invenitoriul alu poporului n'ai a intrebá de locu dupa aceea. Omulu de rendu nu e cu nimic'a mai desceptatu, séu ca va tiené minunea de unu ce naturalu, séu supranaturalu. Increderea in ortodoxia ta si ce e mai multu, credint'a in credibilitatea bibliei potu suferi naufragiu la acésta stâncă.“

Din citatiunea penultima din Kehr despre insemnatatea istoriei poporului jidovescu pentru incepulturul invenitorului religiunariu se vede apriatu, ca trebui sa incepemu cu testamentulu vechiu. Fiindu inse ca s'a afirmatu din partea unoru pedagogi nu neinsemnat, ca aru trebui incepetu cu testamentulu nou, pentru ca — dicu ei — incependu cu celu vechiu, facem pre copii intâiu jidovi apoi creștini — me vedu indemnati a dedicá si acestei cestiuni căte-va cuvinte.

Sant'a scripture ne presinta metod'a, dupa care au educatul Ddieu omenimea. Omulu este supusu că individualu totu acelora-si legi, caror este elu supusu că omenime. Ddieu potea sa reveleze omenimei legea sea dintru 'nceputu asia, precum li-a descoperit o mai tardiu; potea, că prin Moisi séu prin altu profetul sa ne descopere, ce ni a descoperit prin I. Chr., inse „cu lapte v'am hranitu pre voi, nu cu bucate, că nu a-ti potutu si nici acum'a nu poteti“ (I Cor. 3, 2). Omenimea atunci se află inca in etatea copilariei si nu eră capace d'a cuprinde, ce a cuprinsu mai tardiu. D'acea Ddieu i-a revelat legea sea succesivu, dupa-cum a inaintat si ea in etate si numai

candu a aflat'o destulu de matura, i-a descoperit evangeli'a si pre sine insusi prin fiulu seu. Ce a descoperit Ddieu omenimei antaiu, se afla in testamentulu vechiu, si ce a intielesu omulu că omenime mai usioru, aceea o va 'ntielege elu si că individu mai lesne; caci totu individualu este o abreviatura a omenimei si repetește in miniatura cursulu intregei istorii a omenimei. Testamentulu vechiu este, cum amu dice, preludiul, este o preparatiune pentru celu nou.

Dealtmintrea ori cari aru fi planul religiunei, ea trebue sa infacișize pre Ddieu a) că creatoriu (la acésta fiint'a lui Ddieu si desvoltarea omenimei); b) că legislatoriu (la acésta poruncile); c) că măntuitoriu (evangeli'a). Dara numai mai tardiu sa se propuna religiunea in rendu sistematicu — catechismulu — si nici decâtă inveniându-se simplu de rostu, ci totu déun'a cu biblia in mâna, asiá incâtu pre basea bibliei sa-si formeze elevulu insusi dogm'a, si numai dupa acésta sa i se spuna dogm'a cum e formata de biserică. Doctrinele religiunei, ce le propune invenitoriul, trebue sa fie inainte de tóte tolerante si sa urmară tolerantia. Pentru ca de tolerantia face trebuinta in acestu tempu netolerant, spre a se aduce in locul urei si poftei de persecutiune a partidelor impactatiune si amóre. Spre a educá pre elevi la tolerantia, invenitoriul trebue sa arete respectu facia de tóta opinionea religioasă, in ori-ce religiune séu confesiune s'aru revelá aceea, déca numai va pastrá a m o r e a, carea e singura divina. Sa nu despretuiésca nici o ceremonia, nici o forma, in carea si manifestă omenii simtiamentele loru

noi totusi sa nu-i lasamu sa lucreze dupa placulu loru.*)

Feldior'a in 20. Iuliu 1874.

Covesiu 9 Septembre 4874.

Prea onorate domnule redactoru! Suntemi rogati cu totu respectul a dă locu in pretiuit'a-ve fóia „Telegraful Român“ urmatoreloru siruri publicui spre cetire. Domnule redactoru! e dreptu ca noi cei de pre sate avemu de a suferi mari greutati mai in tóte dilele, unele tramise din propria Dumnedieésca, altele dela ómeni. La cele dintai nu avemu de a dice nimic'a, dara la cele din urma ce ni le facu ómenii, avemu de a ne lupta multu pentru de ale poté invinge. Mai mare greutate nu avemu acum că articululu de lege XXXVIII din 1868, in caus'a inveniatoreloru, si cu deosebire numai noi o parte dintre români suntemu cari nu ne potem intielege cum se cade. Dara eu totu-si cugetu ca nici o greutate nu e asiá mare pre carea mai multi intruniti intr'unu cugetu la olalta sa nu o pótá portá, căci e dreptu ca unde-i unulu nu-i potere, dara unde-su 2 séu 3 acolo poterea sporesce si greutatea se ridica. Se cere numai intielesu bunu, atragere unulu cátro altulu, ferirea de dusimania si sa caute numai calea si cararea carea sa apuce ómenii la radicare povorei; Ddieu apoi unde vede intielesulu bunu si intrunire laolalta ajuta. Ací se arata calea si rarea pre care póté nescine sa apuce spre a invinge greutatile. Inse pâna cându intielesulu bunu si unirea laolalta lipseste dela unu poporu, pâna atunci, nu o povéra mare, dara nici un'a cátu de mica nu se va poté radicá.

Voiu sa aretu cele intemplete in comun'a nostra Covesiu, cu oca-siunea comisiiunei tramise din partea scaunului protopopescu in caus'a radicarei lefeloru inveniatoreloru, in urm'a provocarei maritului Consistoriu archidiocesan din 1 Iuliu a. c. Nr. 1114/sc.

*) Noi credem ca erá mai bine déca se dă o descriere mai explicita a nedreptilor din partea sasiloru. R.

religióse, ori cátu de tare aru diferi aceea de modulu, in care venerâmu noi pre Ddieu. Căci trebuie sa scimu, ca totu omulu si-are punctulu seu propriu de vedere, din care privesce cátro Ddieu si lucruri, si din fia care punctu de vedere privite, lucrurile se paru altu-feliu, si totu insulu crede a avé dreptulu pre partea sea, precum cându cautâmu la sóre, fiese-care afirmâmu, ca suntemu vis-a-vis de elu si fiescare avemu relativu dreptu, inse in posesiunea adeverului absolutu nu se afla nici unu muritoru. Amórea este marc'a cu carea trebuie timbrata ori-ce confesiune crestina, si in Chr. numai aceea credintia are valóre, care e activa in amóre. Intielegu o amóre, cum o descrie apostolulu (I. Cor. 13, 4—7) atât de escelentu. De aceea provóca si L Paulu pre inveniatori, dicendu: „Inveniat (pre copii) a iubí, va sa dica: iubiti! si de ve succede acésta, numai aveti lipsa de cele diece poruncu.“

Cá nutremente pentru religiositatea elevului mai amintescu aici: ro-gatiunea si cántarea.

Rogatiunea este prim'a dovéda despre aceea, ca elevulu recunoscse o fintia mai inalta si dependintia sea dela acésta fintia. De-si elevulu simte in sine acésta, totusi arare-ori va incepe spontaneu a se rogá; de aceea si aci trebuie sa-i vina inveniatoriulu cu exemplulu seu intr'a-jutoriu. Inveniatoriulu trebuie numai sa se róge inaintea eleviloru si ei inca se voru sci rogá. Rogatiunea numai atunci va avé efectulu seu, cându va fi dictata de cea mai intima convictiune, nu numai din buze. Numai ce procede din anima, petrunde la anima. Sa fia in cuvinte scurte — cu cátu e copilulu mai micu, cu atâtua mai scurta — dupa

328/cons. spre imprimirea emisului inaltului ministeriu reg. ung. de culte si instructiunea publica dto 2 Aprile an. c. Nr. 9312. Tienendu sedintia parintele comisariu Nicolau Gavre in 24 Augustu, in comitetulu bis. si consultandu-se pentru radicarea salariului inveniatoreloru la cifra de 200 fl. comitetulu bis. pre lângă mai multe frecâri si desbateri l'au urcatu pâna la 115 fl. v. a. din causa ca an. acesta inca a fostu cam nefructiferu, dara cu acelu adausu, că in anulu venitoriu sa se urce la 200. In urma adunandu-se sinodulu parochialu spre a-si dă opiniunea, audim unu sgo-motu mare: unulu dice, nu dâmu mai multu, altulu dice, ce are de cugetu comitetulu cu noi, vrea sa ne saracésca cu totulu óre nu suntemu seraci destulu? altulu dicea, ce ne póté face noué ministeriulu sa platinu mai multu, déca ne capetâmu dascalu mai estin? altulu dicea ca ne-au mai silitu odata sa urcâmu salariulu inveniatoriului, amu scapatu si n'au avut ce ne face nici nu voru avé ce ne face, déca tie-nemu un'a, altulu dicea, cine póté poruncí, déca ne capetâmu sluga mai effina, altidiceau, déca dâmu dôue sute sa ne aduca dascalu din Sabiu, altulu dicea, cine au mai auditu pre sate sa platinu dôue sute la dascalu că la orasie, noué nu ne trebuescu dascali inveniatii că la orasie, fâra că pre sate sa scie ceti si scrie, in urma se esprima judele celu micu, acésta-i numai tréb'a dascalului si a popei, că sa-i mai crescemu noi plat'a inveniatoriului la 200; căci de aru fi porunc'a a-si fi auditu si prin satele vecine radicandu-se platile inveniatoreloru, dara nu numai la noi. Pop'a si dascalulu dice, ca trebuie dascalu inveniatu bine, ca nu-lu cuprinde legea, dara prin satele vecine dice nu-su asiá inveniatii si numai la noi se cere sa fia asiá inveniatii; altii provóca pre inveniatori sa remana pre langa salariulu de pâna acum, si sa incheia contractu pre 10 ani, etc. etc. pre salariulu de pâna acum, sum'a 60 fl. Audiendu aceste tóte stâmu incremenit u si me gandeamu: Dómne ce póté sa fia acésta

esemplulu, ce-lu avemu dela mantuoriiulu in rogatiunea domnésca. In biserică sa atragemu atentiunea eleviloru la punctele servitiului ddescu, că elu totu-déun'a sa iese parte activa la acel'a.

Cântarea religioasa e, că si ro-gatiunea, manifestatiunea religiositatiei seu a devotatiunei interne, seu este esundarea simtiului religiosu. Si că totu isvorulu, asiá si semtiulu religiosu, cu cátu facemu sa curga mai multu din elu, cu atâtua isvoresce mai bogatu. Detorintia inveniatoriului este dara, că adesea sa dee ansa, că simtiulu religiosu sa prorumpa in rogatiuni si cântari din peptulu elevului. Despre cântare dice Herder: „Unu coru este quasi o societate de frati; anim'a se deschide, si omenii in torintele cantului se simtiescu unu sufletu si un'a anima.“

Acestea tóte inse suntu numai partea passiva a religiunei. Nu este destulu a avé semtiulu religiosu, nu e destulu nici numai alu esprime prin rogaciune si cântare; cu alte cuvinte: nu e destulu a avé credintia, nici nu e destulu a marturisi credintia. Ci semtiulu religiosu trebuie adusu acolo, că sa fia activu, sa se manifesteze prin fapte, fâra de caru nu are pretiu, precum si credintia móta fâra de fapte. Inveniatoriulu trebuie dara sa dee elevului cátu se póté de desu ocasiune de a-si traduce semtiulu religiosu in fapte.

In modulu acesta credu eu, o. c. ca s'aru poté desvoltá semtiulu religiosu in elevu si cu acesta s'aru pune o baza pentru intrég'a cultura morale.

De altmintrea trebuie sa marturisescu, ca sum departe de credintia, ca dora respunsulu la acésta intrebare

ratacire a poporului din comun'a nostra, căci acésta nu s'au mai intemplatu nici cându intre poporul nostru, si noi totu-déun'a ne intielegeam bine, iéra acum nu. In zadaru se ostenea bietulu parinte spre a-i intórce la cunoștința, căci nu avea pre cine, in zadaru le spunea ordinatiunile mai inalte, căci nu avea cui.

In urma intieleseu, ca caus'a acestei neintielegeri a fostu singuru unu inveniatori de carte Ioanu Steagiu, carele de vre-o cátii-va ani s'au casatorit in comun'a nostra, si e aprópe la sépa de lemn, care pedagogu absolutu nu e, gimnasistu nu e, fâra unu normalistu debilu, carele inca inainte de adunarea sinodului le-aru fi insuflat la vre-o cátii-va dintre membrii sinodului, că sa nu se aplece nici decum la urcarea salariului inveniatoreloru dicendu, ca nu trebuie, fâra numai déca ve-ti voi, si nici porunc'a nu sciu sa fie ci acesta e numai lucra-re dascalului („ce e dreptu densulu nu va scî de nici o porunca, ca nu ceteșce nimic'a si de aru vrea sa ceteșca, nu are in ce, fâra póté in calindaritul lui Closius, ca amu audîtu ca acum 10 ani sa-si fia cumperatii elu unu asemenea calindariu“) si si comisiiunea acésta numai elu o au cerutu că sa i se urce salariulu la 200, dara d-vóstra pentru ce sa plati 200 fl., ómeni seraci, căci eu ve servescu si pre lângă salariulu de pâna acum si ve dau contractu pre 10 ani. — Acum 'mi vine aminte ca aceste le-au mai vorbitu susu numitulu si inaintea comisiiunei dicendu, ca nu trebuie sa se urce salariulu inveniatoreloru, căci déca aru fi asiá marit. consistoriu s'aru totu rugá de poporu pentru radicare salarielor inveniatoreloru. — Vedeti dle redactoru! ca unu omu de nimic'a pentru interesulu seu, strica mai multe interes, strica interesulu statului si vatema legea, strica interesulu mar. consistoriu, si strica si interesulu poporului, carele trebuie sa fia aparatu. Toti striga inainte! inainte! dara noi cu asemenea ómeni, si intreprinderi dâmu indereptu că râculu, căci dupa ce pâna acum amu

avutu inveniatoriu harnicu in restempu de 12 ani, fâra intrerupere pre Ales. Bara sun din comun'a nostra, acum togmai cându se cere inveniatoriu cua-lificatu sa ne lasâmu de celu cua-lificatu, si sa ne cautâmu altulu necua-lificatu. Vai de tine sermane poporu! nu scii ce faci, nu cunosci greutatea articulului de lege 38 din 1868, ce te astépta sa-ti véda urme si tu nu vréi sa asculti de cei ce te apera de reu, mai multu pretiuesci reulu decâtun binele, vai de tine scóla! te scapi de metodulu celu bumu si de inveniatoriul teu carele te-a condus in restempu de 12 ani cătra limanulu celu dorit, acum vei primi pre celu cu metodulu lui bu-chas-bá, vai de voi cei 80 de prunci dela 6—12 ani si 30 dela 12—15 ani ve scapati de metodulu vor-birei si ve-ti primi pre celu cu metodulu lui taci — căci celu ce se imbie inveniatoriu, nu sciu, vorbitu in viéti a sea atâtua cátu au vorbitu inveniatoriu vostru in restempu de 12 ani cu voi — se intoreu asupr'a vóstra ani rei, ve umpleti ierasi de neghinile cele plivite de fostulu inveniatoriu, poesiele cele natiunale si scolarie adi-mâne nu le vomu mai audi dela voi, si respunsurile dela liturgie Dumineca si serbatórea cine sa le mai responda, daca acelu numeru frumosu de 110 copii obligati de scóla rogati pre bu-nulu Ddieu, ca vi se voru primi rugaciunile că a unor ce sunteti nevinovati, sa intorce cugetele cele gresite ale parintilor vostru, cari cu intre-prinderile loru voiescu a ve aduce la nenorocire, si adi mâne ve-ti fi siliti a ve parasí limb'a materna rom. si ve-ti primi pre cea ung. si in locu de castigu, intreita paguba. In fine domnule redactoru remanu pre lângă acea convingere, ca autoritatile mai inalte prin parintescile si deselete sele inveniaturi nu voru lasá sa piéra unu poporu, si de relele ce-lu strica lu va sterpi, iéra inainte de tóte, ca unu membru alu comitetului bis. diu ca pâna dotatiunea inveniatorésca nu va corespunde §. 142 din art. de leg 38 1868, si pâna cându aplicatiunea inveniatorilor nu se va resolví, conformu

de enorma momentuositate mi-aru fi succesu. Pre mine m'aru multiam si mi-aru recompensá bogatu osteneal'a, déca mi-aru fi succesu si numai aceea, că sa dau ansa la o critica, event. sa dau ansa unei pene mai destere, spre a dă unu respunsu mai perfectu, si astu-feliu medilocitu sa contribui cátu de putieni la dilucidarea acestei cestiuni. Dara ori si ce péna, fâra că de destera, va gresí, déca la respunderea acestei intrebâri nu va fi conscia de urmatorele fapte complimente:

ca spiritulu omenescu are trei sfere de activitate: sfera cugetelor, semtiemintelor si nesuntielor;

ca in lumea semtiurilor este supremu este veritatea, la careajungemu prin cultur'a mintiei;

ca in lumea nesuntielor este libertatea, la ea ajungemu prin cultur'a animei;

ca in lumea nesuntielor este 1-ibertatea, la ea ajungemu prin cultur'a vointiei;

ca fiese-care sfera se cultiva si nutresce prin medilóce si nutrimente cu totulu determinate — inteligintia si se cultiva prin medilóce, ce ape-lédia la anima, nici anima prin deacelea, ce ape-lédia la intelligentia.

Veritate, amóre si libertate este daca trinitate, ce resare din cultur'a armonica a celor trei sfere de activitate a spiritului omenescu. Amórea inse este cea mai mare intre ele. Prim'a problema a educatiunei este daca aceea, că pre acésta sa o faca de centru alu intregului organismu spiritualu. „Si sa sciti si dragostea lui Chr. cea mai pre susu de sciintia.“ (Efes. 3, 19). Prin acésta inse nu se despretiuiesce sciintia de locu, de aceea se dice „mai pre susu“, de unde se

vede, ca susu, inalta e si sciintia, daca mai inalta decâtua ea este dragostea lui Chr.. Decei, totu respectul de sciintia si cunosciintie! Dara fruptele loru suntu mai putieni salutarie că ale religiositatiei, moralitatiei, ale animei bune si semtiemintelor nobili. Chr. nu intrebă pre Petru, de scie cutare sentintia seu dogma, ci lu intrebă, déca lu iubesce? Si numai dupa ce Petru prin respunsulu affirmativu la intreit'a intrebare 'lu asigură despre aceea, numai atunci fù decretat de inveniatoriu prin cuvintele: „pasce oile mele!“ De unde si Eckhard scrie: Eu respectez ager'a inteligintia, ce petrunde că cu spad'a lui Lessing, desparte că cu lovitur'a lui Alessandru; inse ce s'a seversitu cându-va mai maretii, fapta inflacarata si reinflacaratoria nu emana din ea, ci din anima, din fantasia seu cum ve-ti numi acee profunditate misteriosa creativa in omu, unde se logodesce divinul cu umanul in noi. Aci e sorginta acelei sacratuni genuine religiose, fâra de carea nu s'a facutu cându-va vre-o fapta grandiosa. — Pâna cându inse pondulu celu mai mare se va pune pre cultur'a intelligentiei si anima va fi neglésa; pâna cându se va desvoltá o facultate pre contulu celor a-lalte, intielegintia spre devantagliu animei: pâna atunci in concertulu vietiei omenesci se va observá o disonantia; pâna atunci o anima bine-semtitaria — privindu la eflusulu educatiunei unilaterali — va fi nevoita a gema cu Romanulu: O tempora! O mores!

Ioanu Ben'n'a
Inveniatoriu.

§ 133. pâna atunci totu la stadiul de mai inainte vomu stă cu invietatură.

Unu membru alu comitetului

Varietăți.

* * (Teatrul român). Despre reprezentanța ce s'a datu Dumineca în beneficiul dui Gritty observâmu pre scurtu: Pies'a dintâi „Dóue despartienii” a reusit bine. La acestu rezultat a contribuit insusi dlu beneficiantu forte multa desvoltandu — cu deosebire in scenă despartirei — o desteritate de artistu. Asemenea s'a distinsu sî dn'a Alexandrescu.

Pies'a a două „Bab'a Hircă” avu asemenea succesi. Dn'a Alecsandrescu că totu-déun'a esecută rolulu seu, că tiganca vajitória, spre multiamirea publicului aplaudatoru, dar mai multu se distinse dlu Alexandrescu corespundiendu in tota privintă rolului seu si nimerindu in larvarea fetiei tipulu tiegănescu mai bine. Dsior'a M. Florianu esecutându piesele de cântu moldoven incantă publiculu prin vocea-i sonora si seceră aplausu din totă partile.

Societatea teatrală se departă Luni de aici, si dupa cum amu intielesu — dlu dir. Alecsandrescu intarindu'si trup'a prin poteri noue va reintorce pre tempulu congresului electivu in midilocul nostru.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invietatorescu la scola populara romana gr. or. din opidulu muntanu Abrudu se deschide concursu, pâna la 30 Sept. a. c.

Emolumentele suntu, 200 fl. v. a. salaru annualu, cuartiru, si lemne de incaldită.

Competitorii au sa fia pedagogici și clerici absoluti, petitiunile debui a-se instrui conformu prescriselor statutului organicu, si a-se substernesc protopopescu gr. or. in Abrudu, pâna la terminulu prefipetu.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Abrudu in 10. Septembre 1874.

Ioane Gallu,

1-3 Protop. si Inspect. dirt. de scole.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invietatoresci vacante dela scola gr. orient. confessională din Buciumu-Cerbu, tractulu ppescu alu Zlatnei de josu, se escrie concursu cu terminu pâna in 29 Septembrie a. c. st. v. in care di se va tiené si alegerea.

Emolumentele suntu 160 fl. din fondulu scolaru „Andreișanu” localu care se da in rate lunarie decursive; dela invietaciei, respective parintii acestoră că didacte scolare 40 fl. v. a. venitulu jumetate cantorescu care se pote calculă la o suma de 25 fl. v. a. cuartiru liberu in localitatea scolei si lemnele de focu necesarie. —

Doritorii de a ocupă acestu postu au a-si insinuă recursele loru instruite conformu prescriselor din statutulu organicu, pâna la terminulu de susu, parintelui protopopu tractualu Ioane Gallu in Abrudu.

Cantrretii se preferescu.

Din siedintia comitetului parochialu in Buciumu Cerbu in 1. Sept. 1874.

Cu invioarea mea
Ioanu Gallu,

Protopopu.

Ioane Todescu,
paroch gr. or. si ca presedinte
alu comit. paroch.

Alesandru Danciu,
ca not. comit.

Concursu.

Se escrie concursu cu terminulu 27 Sept. a. c. stilulu vechiu.

1. pentru unu postu de invietatoru cu salariu de 135. fl. la scola gr. or. din Porcesei, pe langa locuintia si lemne de focu,
2. pentru unu postu de invietatoru cu

salariu de 120 fl. la scola gr. orientala din Sebesiulu de josu, pe langa locuintia si lemne de focu,

3. pentru unu postu de invietatoru cu salariu de 60 fl. la scola gr. orientale din Nucetu, pe langa o gradine de folositu. Suplicele, instruite conformu statutului organicu sunt de a se adresă la subsemnatulu.

Sibiu 14. Sept., 1874.

In contielegere cu comitele parochiali.
I. Popescu.
Prot. si Inspector districtual
1-3 de scole.

Ad Nr. 44 scol. — 1874.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invietatorescu la scola confesională gr. or. din Tielin' a protopresbiteratulu Sighisiorei se deschide prin acésta concursu.

Salariul impreunatu cu acestu postu este 120 fl. v. a. cuartiru si lemne pentru incaldită.

Doritorii de a ocupă acestu postu au a-si tramite petitiunile loru instruite in sensu Statut. org. § 13. pâna in 30 Septembre, c. st. v. la scaunulu protopresbiteral in Sighisior'a.

Tielin'a in 7 Sept. 1874. st. v.

In contielegere cu comitetulu parochiale respectivu.

Zacharia Boiu,
(2-3) protopopu.

Concursu.

Pentru ocuparea posturilor de doi invietatori, la scola conf. gr. or. din comun'a Poian'a-Marului, in protopresbiteratulu I alu Fagarasiului, se escrie concursu pâna la 28 Septembre a. c. st. v.

Emolumentele suntu: lăsa anuala, pentru invietatoriulu primariu 200 fl. v. a. cuartiru si lemne de lipsa.

Pentru invietatoriulu secundariu 100 fl. v. a. cortelu si lemne trebuinçiose.

Doritorii de a ocupă aceste posturi, au a-si asterne suplicele loru, instruite in sensu Statutului Organ. pâna la terminulu susu arestatu, scaunulu protopopescu I alu Fagarasiului.

Poian'a-Marului 30 Augustu 1873.

In contielegere cu concernintele protopresbiteru.
2-3 Comitetulu parochialu.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invietatorescu la scola conf. gr. or. din comun'a Persani protopres. tractului I alu Fagarasiului; se escrie concursu pâna la 28 Septembre a. c. st. v., cându va fi si alegerea. — Emolumentele impreunate cu acestu postu, suntu urmatorele. —

a) Lăsa anuala in bani 150 fl. v. a.
b) de fia care copilu aptu de scola 4 corse bucate.

c) Cortelu liberu, in odaile scolei, si d) lemne de foc căte voru trebui.

Doritorii de a ocupă acésta statiune au a-si asterne suplicele loru instruite conformu prescriselor Stat. org.; avendu atestatu de cunscintia canilor si a tipicului bisericescu, pâna la terminulu susarestatu, la subsrisulu scaunu protopresbiteralu.

Fagarasi 26 Augustu 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.
Petru Popescu

(3-3) protop.

108/1874.

Concursu.

Pentru intregirea parochiei II vacante de clas'a III din Poplac'a se deschide prin acésta concursu pâna in 5/17 Octubre a. c.

Concurrentii, concursele loru provediute cu atestatele recerute si prescrise de regulamentul provisoriu pentru regularea parochielor din archidiocesa, din 1874 §. 16 lit. d. in terminulu prefipetu sa le adrezeze la subsrisulu.

Sabiu 10 Septembre 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.
I. Hania,

2-3 protop. tract. Sabiu I.

Ad. Nr. 118 1874.

Concursu.

Pentru ocuparea vacantei parochiei Mateiasiu si fil'a Racosiulu inferioru de clas'a a II in protopresbiteratulu gr. or. alu Palosiului, in urm'a ordinatiunei consistoriale din 7 Sept. a. c. Nr. 2258 se escrie concursu pâna in 12 Octobre a. c.

Emolumentele suntu:

1. Cas'a parochiala cu gradina de legumi.
2. Dela 140 familii cu fumu din matera si dela 57 din filia căte o ferdela de bucate.

Poartune canonica de 3 jugere aratura si fanatiu, din care 2 jugere se folosescu in totu anulu si cimitirul in giurulu bisericei de unu caru de fenu.

4. Lemnele necesarie de focu.
5. Dela tineretu o dî de lucru (claca.)

6. Competintiele stolarie usitate, cari tôte computate in bani dau unu venit u anului preste 700 fl. v. a. din acésta insa 1/4 parte din intregulu este a cantorului.

Doritorii de a concurgie la acésta statiune si voru asterne concursele loru instruite in sensu „Stat. org.” pâna la terminulu susu disu subsrisulu.

Palosiu 12 Septembre 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Theofilu Gheaja,
(2-3) Adm. prot.

Concursu.

Devenindu vacanta statiunea invietatoresca dela scola româna poporală confes. gr. orientala din Stin'a — se deschide prin acésta concursu pâna la 28 Septembre a. c. st. v. cându se va tienea si alegerea.

Aci se cere unu invietatoriu — care sa fia celu putiu cu clasele normale si pedagogu absolutu.

Emolumentele suntu:

1. In bani, optu-dieci fl. 80 fl. o. a.
2. In naturale 40 vici cu grauntiele cucerudiu seu secara.

3. Orgii de lemne cu care incaldien-
du-se si scola 3.

4. Cuartiru potrivit sub acoperemen-
tulu scolei, gradina de legumi si folosulu de pre gradin'a de pomaritu.

5. Ponti de lumina 3.

Doritorii de a ocupă acésta statiune sa se adresie la subsrisulu in intielesu Statutului Organicu pâna la tempulu pre-
fipetu. —

In intielegere cu comitetulu parochialu scolaru aternatoriu.

F-Szt. Petru 5 Sept. 1874.

Petru Rosca
(3-3) Prot. gr. or.

Nr. prot. 235 — 1874.

Concursu.

Spre ocuparea parochiei Halmeagu cu filia Siercaia din protopopiatulu Cohalmu lui devenita in vacanta in urm'a resignării betrânlui si nepotinciosului parochu de acolo, Georgiu Tulbure, cu inalt'a concesiune a prea Venerabilului Consistoriu, se escrie concursu pâna in 16 Octobre a. c. st. v.

Cu acésta statiune preotiesca suntu impreunate urmatorele venituri:

1. Din parochia: o ferdela de bucate dela 52 de fumuri dela romani; dela 13 familii neorustici 2 dile de lucru si o dî de claca. — Din filia: dela 18 familii căte-o jumetate ferdela de bucate.

2. Portiune canonica statutoria in pamentu aretoriu de 2 jugere, si de unu caru de fenu.

3. Veniturile stolarie obicinuite.

Se observă aceea ca cas'a parochiale cu cladirile economice necesarie lipsescu cu totulu.

Doritorii de a ocupă mentionata parochie, voru avea de a-si substerne peti-
tunile loru conformu dispositiunilor si legi-
loru vigenti, subsrisulu, pâna la terminulu mai susu prefipetu.

Cohalmu, 2 Septembre 1874.

In contielegere cu comitetulu parochialu concernint.

N. D. Mircea
(2-2) adm. prot.

La Nr. 340. — 1874.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunilor invietato-
boru, Bocholtiu, Siorsiu, Prostea si Noerichiu,
se escrie prin acésta concursu pâna in 22 Septembrie st. v. in care dî voru fi si ale-
gerile.

Salariile impreunate cu aceste pos-
turi suntu:

1. La scola confesională gr. or. din Calboru in bani 200 fl. v. a. din alodiu lu comunei, care se voru platit anticipative in 4 rate, lângă care cuartiru si lemne de focu.

2. La scola confesională gr. or. din Bocholtiu in bani 200 fl. v. a. din alodiu lu comunei, care in 4 rate se voru platit, pre-
lângă care cuartiru si lemne de focu.

3. La scola confesională din Siorsiu in bani 200 fl. v. a. dela poporu, solvindu si prin epitropia, lângă care cuartiru si lemne de incaldită de ajunsu.

4. La scola confesională gr. or. din Prostea in bani si in bucate din fondul scolei si dela poporu 200 fl. v. a. solvindu si prin epitropia, lângă care cuartiru si lemne de focu de ajunsu.

5. La scola confesională gr. or. din opidulu Noerichiu 200 fl. v. a. din fondul scolei si dela poporu, care se voru platit prin epitropia respectiva, lângă care gra-
dina de legumi cuartiru in odaile scolei, si lemne de ajunsu de focu.

Dela concurrenti se cere a fi de reli-
giunea gr. or., cântaretii, si cu moralitate ne-
patata, fiindu absoluti de pedagogia si prac-
tisati in carier'a invietatoresca. — Cei cu 4
clase gimnasiale voru fi preferiti.

Doritorii de a ocupă vre-un'a din aceste statiuni, indreptandu si petitiunile la subsrisulu mai inainte de alegere sa se faca cu-
noscuti comunei resp. in persona pre catu ii voru iertă impregiurările.

Noerichiu in 1 Septembrie 1874.

In contielegere cu comitele parochiale.
G. Mai eru,
(3-3) adm. prot.